

הרבி ממש לא היה יכול לומר את הפסוק מרוב בככי... מצד שני, כמו שאמרתי, כבר בראש השנה תחיליה עבודה מיוחדות בקבוע השמחה. בסוף תפילה מוסף היה משוח מאוד חריג – כאילו מש מבהיל. בפסוקים שלפני התקיעות היו שני קטעים שהרב אמר ברכיות ווראות שאפשר לטא. זה היה בamilim "אל יעקובי זדים" בתחילת, ובאופן ממש נורא בפסוק "על האלקיים בתרעעה, ה' בקהל שופר". אני זוכר איך אבוי רלו"צ להקפות של שמחות תורה (מא תחילו לשיר זאת כל שנה ב"היום תאמענו")

דיברו באותו סגנון – שנמצאים בעולם אחר למורי, שהרב מנסה לבקו וრקיעים שלא על דרך חגיל כל... גם מראה הפנים הקדשות בעת התקיעות וגם אומן אמרת הפסוקים היה ממש מבהיל. בפסוקים שלפני התקיעות היו שני קטעים שהרב אמר ברכיות ווראות שאפשר לטא. זה היה בamilim "אל יעקובי זדים" בתחילת, ובאופן ממש נורא בפסוק "על האלקיים בתרעעה, ה' בקהל שופר". אני זוכר איך

שהרב כתוב "אמר הבש"ט" – כולם כבר התחלו להבון שככל הרוש שהרבי עשה במשך הקץ וההרהה הזאת הם לא סתם דברים טובים לרווחה דמילתא. בהחלתו יצאו מוחכטל בתחושה שנמצאים בזמנן שנחוצה התעוורויות רחמים רבים. הייתה אמורה שככל מי שניחן במעט רגש חסידי הרגש הטוב ש"משוחרר קורת פה", אבל מובן שאיש לא שיר ולא חלם מה יקרה בעוד פחות משבועיים.

הרב זולברשטטר: גם היכינו ב"77" היה מרטיט במיוחד. נגד עיני עומד כי המזהה איך שהחסיד ר' ברקע חן ע"ה קרא בתרגשות גדולה – בנסיבות הרב שטיינא – את הנוסח המפורסם שהרב קבע לאותו יום ואלפי הילדים חוזרים אחריו.

* **המנחה:** כשהאנחנו מגאים לארועים של תשרי עצמו ב-77 אנחנו אליו נוכנעים לעולם אחר. זומני שלא אגוזים אם אמור שוגם אלו שכו להיות עשרות 'תשרי' אצל הרב – מסכימים לקביעה שתשי"ד היה ייחודי ומיחוד בmeno...

הרב זולברשטטר: כאן צריך להזכיר – גם אם באותה שעה עד פרוץ המלחמה לא ידעו זאת בבירור – שם עד ראש השנה הרב פעל בקהל של "מפני עולים ווונקים" – הרי מהיום הראשון של השנה, וכך במשך כל החודש שהמלחמה כבר פרצה והיה צורך לפחות טים ונפלאות – הרב פעל את כל העניינים על ידי "קו השמחה". ובאופן חכני נפלא ותקף. את מלא המשמעות של זה הבינו כולן רק כשפרצה המלחמה ביום כיפור – אבל את החנהגה המיחודה תחילו לראות כבר מהיום הראשון של ראש השנה.

כדי שיכולים בינו את התחושות שהיו או צרי לחזר ולומר שדברים שהיום נראים רגילים – אז היו מאוד תמיוחסים. למשל – אם היום שרים ניגונים שמחים בראש השנה וכל כיו"ב זה אולי נראה רגיל. אבל אז לא כך היו הדברים. בלילהו יושב בקהל – וכך אצל הרב כל התשנים – הומחש היפט העניין של "ויגלו ברעהה", כאשר ה"גיל" שיק לסייע ושמחת תורה, ואילו ה"ברעהה" שיק לראש השנה. בראש השנה לא היה שום עניין של שמחה בגלוי.

והנה, באותו שנה, כבר ביום הראשון של ר'יה, היו בעצם שני דברים – לפני התקיעות, כשהרב הרים את הטלית מעל פניו וכמו "השליך" אותה על חבילות הפ"ניהם – שרחה כמו תמיד דממה גדולה בכל בית-הכנסת (באחוט שנים יכול לשמעו אפילו ציפור בעמד קדוש לפני התקיעות) ולפתע נשמע בכני נוראי. ברגע הראשון היה אפשר לחשב שאיזה תנעך פרץ בכני. כך זה היה נשמע. אבל מיד תפנסו זהה בכני של הרבי. זה היה משוח שאיאפשר לתאר במילים. אייזה עשר דקות של בכני נוראי ואוים שלא נפסק. בכל בית-הכנסת דממה והקהל היחיד ששמעו והתהיפחות הנוראה של הרבי. כולם הרגשו – אני מדבר בשם עצמי אבל אחרי כן

מכות הרבי שליט"א על כינוס ילדים לפני מלחמת ים כיפורים

ב"ה, בתר שבתאי דוחי' אלול, שנת השבע, היתשל"ג ברוקלין, נ.י.

כבוד עסוקי החינוך הבהיר
אשר בבל אמר ואמר
ה' עליהם יחיו
אחד"ש וברכה!

בקשי רבה בזה והצעתי

– בקשר לימי רצון ורחמים אלה
ומיוסד על דבריו חזי' ג'גדול הענין של הכל תשביר' שהעולם מתקיים בשביו,
באחד מימי הסליחות (באמ' אפשר ביום הראשון) – לכט' בנים ובנות שלפני בר' (בת) מצווה
להשתדל ובמץ' שיגדל המספר ככל האפשר,
להתבירם – לפי הבנתם – שזו (תחלת) השבוען דראש השנה וזמן דחכינה מותאמת לה'יה,
(ஆז' קאי' מא מקבל עליו מלכות השם על כל השנה לשמרן מצותיו וכוכו'
והשם מביך את כל בנו' בכתיבת וחתימת טוביה לשנה טוביה ומותוקה).
ובפרט שזון סגולה הוא וככבוד אדמוי' הזקן שבימים אלה הקב'ה הוא, בביבול, כמשל
המלך שמצא בשדה שאז' ראשין כל מי שירוצה להקביל פניו והוא מקבל את כלם בסבר פנים
יפות.

ולכן מבקשים את כאו'א מה משתתפים בכנס זה לומר ביחיד וביחווית:
תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב.
שמע ישראל כי אלקינו הי' אחד.

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אביינו מלכנו אבינו אתה. אביינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה. אביינו מלכנו רחם עליינו. אבינו מלכנו נצנו ונענו כי אין לנו מושיע עמו צדקה וחסד למען שמק הדגול והושענו.
את' כ' יבאר כאו'א מה מכנים בכתותו (או אחד בקהל רם לכולם):
אמר הבש"ט: יעדער אוד קומט אויז' דעם עילם ההוורמי מיט א געוויסע שליחות פון תורה אוור תורה ליכט, אונ' מיט אט דער שליחות פון תורה ומיצות ניט ער אורים אונ' פארט אורים, חון בא זיך אונ' שטאט און חון וואווען און בא זואס פאר א געלגענהייט ער פארט.

ומאחלים לכאו'א שמלאו שליחות זו בעטה ובמנה וב盍לה.
ושיתברכו בכתיבה וחתימה טוביה לשנה טוביה ומותוקה.

ובקשי כפולה אשר אח'יך יתנו לכאו'א ב' מטבחות, א' מתגנה מנני – בהצעתי (אבל לא תנאי) חום יתנו לא לצדקה; וא' – בבקשתו של שימורו בתורו שליחי לצדקה.

בכבוד ובתודה רבה ונפשית על כהנייל
ובברכת הצלחה בכחnil ולבשו'ס בוה
ובברכת כתיבה וחתימה טוביה

ותוב ונכוון – לעשותם באחד מימי עשיית' כל חניל,

אלא שבמקום הענין דמלך בשודה – להסבירם
שעל ימים אלה נאמר. דרש' ה' בחמאתה קרואו ביהיו קרוב וככבוד אדמוי' הזקן בה'ה
שאו הוא כמשל קיוב המאור אל הניצוץ – נפש האלקתית אשר בכל אחד ואחת מבני ישראל.

ר' יונה בונר

המגילה משלו: ר' יונה בונר, מנהיג תנועת החרדים, מורה ומחנך.

המנחה: ואז מגיע יומס כיפור עצמו. אני אישית שמעתי על פרץ המלחמה רק בהפסקה בין מוסף למנחה, שנוחותי במאץ להשיג מקום טוב ל'ארש נפלווין'...

ר' פרידמן: כמו כל תושבי הארץ, שמעתי את הצפירה המחרידה באמצעות התפילה בבית הכנסת. דעינו שם יש מבוק חורום ממש גינויו אוטי מיד, ובאמת עוד בעיצומו של יום קיבלו צו 8.

כפי שאתם יכולים לתאר לעצמכם, כל הדרכ מכפר חב"ד עד לביסיס, ואחריך בדרך הארוכה עד סיני, היווני רגש, נבהל ומופחד. בלי להיכנס לתיאורים דרמטיים מספיק לומר שהיה ברור שמדובר במלחמה של ממש ולמרות זהה הניסיון הקטן הזה כדי שידפיסו את המכתב כל מ חדש הקרבי הראשון שלו, ידעת וובניתי שמלחמה

בקשת ברכה ואילו את השאלות שיש לכל אחד יכנסו בנפרד והוא יענה לכל אחד בפתוק, כדי שה"יחידות" עצמה תהיה קצרה וכך יוכל כולם להיכנס ל"יחידות".

רב זילברשטיין: מהורת ו' תשורי היה עוד אויר מיוחד — היום כבר כולם ורגלים שהרב מחלק דולרים לצדקה, אבל אז עדיין לא היה מעולם דבר כזה או מעין זה. והנה למחמת ו' תששי' — כשהרב הינה אמרו להתקיים הכנס של מד שכל הילדים יבואו ל-770 והוא היה לכל אחד כסף לצזקה. מובן שמיד התחלו לנחר אלפי ילדים והרב עמד כמה שעות וחילק לכל אחד מטבעות تحت לצדקה בשליחות. כפי שאמרתי קישרו את זה עם הפעולות המיחודה השמיימית עם בעליים ווונקים, בלי שאיש כMOVן ינחש מה חולק לקרות بعد שלושה ימים.

ר' מרדכי זיק

וגם אחרי אמרת התהילים בסיום תפילת מוסף, לפני שהרב יצא מבית הכנסת, הרב פנה לקהל וצעק שלוש פעמים בקהל "יגוט יום טוב" וכל הקהיל אחורי שלוש פעמים (וגם זה היה לא תקדים, כי עד אותה שנה רק במושאי יום כיפור לאחר מעריך ובשחתת תורה הרבי היה מכרי "גוט יום טוב"). ולבסוף — וזה היה עד חידוש ופלא — לפני שהרב יצא מבית הכנסת הוא התהיל שוב לשיר בקהל את הניגון של שמחת תורה. בימים ההם בכלל לא היו רגילים לשיר כשהרב נכנס ויוצא מבית הכנסת — שלא לדבר על הרצינות המיחודה של ראש השנה — והחידוש היה לכ"כ מפתיע שמיד כשחרבי יצא כל הקהיל במעל גדול של ריקוד בניגון של שמחת תורה משך שעה ארוכה. אני זוכר שהוא שם מזקни החסדים כמו ר' אברהם מירן ועוד שהtabata שמאו ליוואויטש עד היום עד לא קרה שחסדים יוקדו בראש השנה. אבל כולם ראו שהרב רוצה להמשך עני מיחוד של שמחה.

ר' בוגן: הפעם הנוספת הייתה חידוש מיוחד — אם כי איש מתנו לא הבין זאת ממשעונו — הייתה בעבר כמה ימים בתהמודות של ו' תשורי. הרבי צדרכו בטהמודות של ו' תשורי עשה סיום מסכת. אלא שהפעם שלא כרגע הרבי הקדום לך הקדמה די ארוכה שבאה אליו דבר אל עצמו והצדק והסביר והצדיק מההבר לשות סיום זוока על מסכת חלה. הרבי מנה שורה של סיבות והיה נראה כאילו בביבול — קיים איזה קשר להסביר למה נבחרה זוoka המסכת זו... מאוחר יותר, ביום תשורי, הרבי עמד על כך בארכות ועל הקשר של זה למלחמה אבל לא נגידים את המאוחר... אגב, באותה התהמודות של ו' תשורי הרבי הזמין גם את ריבוי האורחים ו אמר שכיוון שברצונו להתראות פנים אלף פנים ממש, ביחידות, עם כל אחד מהאורחים, וכיוון שיש בלי עין רעה כוה ריבוי אורחים, لكن הוא מבקש מכל אחד מהאורחים שב"יחידות" יכנסו רק עם פתק של

לאלו שלילו אותו למלון סיפר שזר שבאותה "יחידות" שאל את הרבי מודיען דבר בטהמודות כל-כך הרבה על "להשבית אויב ומתקם"; "הרבי לא ענה לי" — אמר שזר — "אבל הוא הסתכל עלי במבט מאד רציני ודמעות זלגו מעיניו"

המגילה משלו: ר' יונה בונר, מנהיג תנועת החרדים, מורה ומחנך.

המגילה משלו: ר' יונה בונר, מנהיג תנועת החרדים, מורה ומחנך.

זה לא משחק ילדים. ומתוך כדי ההתרומות הזאות התחילה פתואם הדברים של רבינו לצצל בעזונים — "MPI עולמים ווונקים... לחשבית אויב ומתקם"... פתואם הכל נהיה מובן וברור עד להחריד. בלי גוזמא היזי אומר שככל בשורי עשה חידודין-חידודין.

ר' בוגן: בתחילת התפילה, כשהרב נכנס לבית הכנסת והגע למקומו — ראיינו את המזhor הרב בנימיו קלין ניגש לרבי ואומר לו משה...

עם הקטן הזה — ואחריך אמר שהרב ציווה שיספיקו להעביר את ההוספה לארכז הקודש לפני כניסת יום כיפור. ובאמת למחמת, כשהרב ידע שפרצה מלחמה, הרבי קרא לר' חזקיה לחדרו הקדוש שאל אותו אם הספיקו להעביר את הקטן הזה לארכז לפני כניסת יום כיפור. ושוב — כל מי שニין בקצת הרגשה ראה במוחש שמשחו קורה כאן — בלי שאף אחד יידע מה זה המשחו הזה...

הכל מראש ואפילו על העשרה במקتاب הכללי – שהרבי הוסיף בעבר יום כיפור – ולמרות שהיינו נתונים נחatta אשר צולבת פשוטו כמשמעותו, זה נתן לי עצמי – ואני השתדלתי להעביר את זה לשאר החילאים – תחושת בטחונו, שבודאי הרב הומתnik את הדינים וה'מי עוללים' באמנת יפעל "להשכית אויב ומתנקס".

ובאמת, לצד האבידות הקשות ונפילת המון
חללים הי"ד הריאינו ביה כל כך הרבה ניסים
ולינויים ברלל וברפנו ובגדירות בזוחא

בכלל, כשההגעתו עם הגדור לדור האש, הגעתי ביום שני (הקביעות הייתה מכיוון השנה). הגדור היה שבור להלוטין, מהפניות וחוורוגים. אינני רוצה להתפאר חיללה, אך החינוך החסידי שקיביתי מהרבינו עד עכשוי – עוזר, והאופטימיות והבטחון בה שהבאת עמי לחסיד רוממה את הרוח. לדוגמא אני זוכר מנהל בנק שנשניים מחיליו נהרגו בטנק והוא נכנס להלם. דיברתי אותו בארכיות על תפkickיו של יהודי בעלם, ושאסור להתייאש, וכך הוא חזר לתלם. היום הוא אומר שהצלתי את חייו.

דוגמא נספת לאוטו עניין. שskipbelti שחדרו לאחר חותודים - יעקב תפקיידי כמצור כפר חב"ד שחדרה מושביו היו מגויסים וחקלאות בכפר היתה מזנתה - המפקד שחדר אווי רק לאחר שבת, למרות שההוראה לשחרורי התקבלה ביום חמישי, כיון שלדבריו הינו מאד נחוץ כדי להרים את המורל.

הרב זילברשטיין: כפי שאתה מתארים לעצמכם,عام' ב-770 – לאחר אותה תקופה של הבנה בדיינד כל העניין של מפי עולמים – היהת כМОון דרייכות לראות מה הרבי יאמר או יעשה עכשו. ובאמת היו הרבה הנחות נפלאות ודיבורים נפלאים, ואני אשתדר בספר מה שזכור לי לפיקח.

הדבר הראשון היה שלמה רום כיפור הרב נס לאוחל. כיידוע, במשך שנים רבות הרב היה נוסע לאוחל בקביעות רק בערב ר'ech ובטשי' בחודש עצם תסיעה בתאריך אחר הימתו דבר נדיר מאוד. דבר נוסף – באותו יום כבר נשמעו הדברים הראשוניים מהרב על המלחמה. לפניו שנסע לאוחל היתה בדיק'לויה לדי' 770 וכשהרב חזר מhalbוייה עמד שם ר' גרשון בער יעקבsson העורק של "אלגעמיינער זשורנאלי" והרב הבין בו. סרא לו ואמר:

"תכתב שלא דיагו. יהיו נסים ונחנו גודל
עד יותר מאשר במלחמות ששת הימים. רק
צריך לדאוג שלא יתעכבו ולא יתמהמו. צריך
להת לאגשי הצבא לעשות מה שם מבנים.
הפליטיים מפעריים ומעכבים בשעה שאין
מה לחות."

יעקובסון פירסם את זה מיד ב- "אלגעמיינער" (שבתקופת המלחמה הופיע פעמיים בשבוע) וציטט עוד מהדברים של הרבי – "צריך לדאוג שהיהודים לא יטעו שירמו אותם וימרו את הנעchoן בתמורה חסרת ערך וניצד עדים". הרבי גם הביע תקווה שהממשלה בישראל לא תיכנע ללחץ המעומות והאו"ם, והדגיש שצורך לכובש מות שיזכר שטחים גם במצרים ובסוריה מה

— לסייע עם משפטותו לארכז הקודש ולהיקם יישוב יהודו-חסידי בצפונו הארץ, בפרט. הדחיפות הייתה כל כך גדולה שהרב אמר שישפכו מיד את בית הכנסת החרב "עמיה צדק" בפרט, ושאות הסליחות הראשונות יגידו שם. מאוחר יותר תזהה רבים האין קשור בין העניין השמיימי הזהה לבין המלחמה הנוראה שפרצה בצפון ביום הכיפורים.

הrob פרידמן: ביום כיפור אשתי הייתה אצל הרב, ושהארתי לבד בבית עם ארכעת הילדיים החקלאים. ולפתע ראיתי אליו מهزבא שיש מלחמה צריך לנוסע לחזיר. השארתי את הילדיים אצל חשבנים ונסעתי...

חמי, ר' ברוך פריז ע"ה, עמד עם אשתי ל' פחתה 770, וכשהרבי עבר הוא פנה לרבי ואמר שני חתניינו נמצאים בכו האש (השנוי היה הרוב ש. בקרומו שמו הוא היה בחזיותו). וופץ בבכי, הרב פנה לאשתי ואמר: "תחרזוי לארך ותמצאי את כלם בריאים ושלמים! כשייה לך בשורות טשובות תתקשרי ותודיע על חשבוני".

אשר חורה במטוס הראשון שהגע לארץ
מלוחה ב-2 מילויים. כשהאנשים במטוס רואו
את הליוו האוורי - הבינו שהמצב מסוכן
היה מודאגים מאוד. וכשמעו מפי אשתי את
ההבטחה הזאת של הרב שהכל יהיה בסדר -
עברו הדברים מפה לאזון והדבר נסח בהם בטחון,
אנשים התעוררו מיזומתם והניחו תפילין.

הרב זק: בדור שבר ביום היכלופרטם, ובמושאי הימים, כולם תחילה לדבר על כך שעכשיו מתחילה להבין את ההנוגות המופלאות במשך הזמן ואת העובדה שלפעת בעלי שום סיבה נראית לעין הרבי דבר כל כך הרבה כל הזמן על להשכית אויב ומתקנסם".
המחלוקת הייתה שידעת עם זה שפטאות מביבים

הורה לקיים "כינוס
נולד לתוך המושג של
כאן להתפללא — אבל
את המושג הזה

מאוחר יותר התברר שהוא אמר לרבי שבא ר' פרץ מהומה. התגובה של הרב – כפי שישapiro אז – הייתה שתי מלים: "איך ווילס" [= אני יודע].

כנראה שבמישך תפילת שחרית ומוסף חלק מהקהל כבר ידע על המלחמה והתק מוקהלה בביית-הכנסת כנראה לא ידע עד הערב. בכל אופן, המחזאה הראשונית שוויה מאוד מזען רלה בה "אבינו מלכנו" לפני מארש נפוליאון. ככל גמורו כבר את ה"אבינו מלכנו", נהיה שקט וחיכו שחזור יתחיל שמעו ישראלי ו"ברוך שם", אבל פתאות נשמעו בקול בכויות חזקות של הרבי. ממש כל גופו שהיה מכוסה בטלית התהנען מצד לצד מהבכיות כתאיו איינו יכול להירגע.

וכשהתחלו לשיר את המארש הייתה שוב הנגגה לא וgilah – זו הייתה השנה הראשונה והיחידה – לא לפניה ולא לאחריה לא הייתה הנגגה כזאת – שהרבנן נשאר במקומו בעת המארש. תמיד הוא עולה על כסא (או בשנים האחירות על כבש מדרגות), אבל זו הייתה השנה היחידה שהרבנן נשאר לעמידה במקומו בעת מארש נפוליאון. עוד דבר שעד אז אף פעם לא היה – כל משך המארש היו פניו הקדושים של הרבנן מכוסות. מצד אחד הרבנן עוזד בידו הרובה ומצד שני ראו שהוא ממשיך לברכות כל הזמן.

גם המאראש עצמו לך הרבה מאוד זמן – בשפה חסידית יגידו – הרבי רצוח לפועל בשם נצחון... ואמננס רך אחרי דקות ארכוכות הרבי הסתווב לקהל, גילה את פניו הקדושים והיה אפשר לראות תנועה של שמחה ונחוצה.

הרב זילברשטיין: רציתי לציין עוד תופעה מיוחדת שהיה ביום-כיפור, כמעט כל היום, במשך התפילה, הרב כל הזמן אמר תהילים, בחזרת הש"ץ ובין קטע לקטע, ממש בכל הזדמנות. הרב כל הזמן החזק בידו את

הרבי, לראשונה בהיסטוריה, הורה לקיים "כינוס ילדים". הדור החדש שכבר נולד לתוך המושג של כינוס ילדים לא יבין מה יש כאן להתפלא – אבל עד אז לא שמעו אף פעם את המושג הזה

מה יהיה כל-כך תמה ודברים נועשים בוראים – אבל דוקא מפני שהיינו כאן בארץ, רוחקים מ- 770, והמצברות יוד פלאים, רק עשוינו התחלנו לצתוף – ה'יתני אומר בקוצרריה – לשמעו הוראות והדרכות מהרבי.

הרוב פרויימן: אני שגוניסטי מיד להוציא –
הרשותני ממש ציפיה עצומה לשמע מה הרב
אומר. במאמרים רבים היזמי משתדל כל תקופה
הגיאות ליצור קשר עם מישחו שוכן בספר לי
אם יש מהרבי, וכשהיה מההו בעיתונים

כל חבריה ביחידת הוו רצים להראות לי.
אני זוכר שהגיעו אלינו קטעי העיתונות בהם
היבת רחוב על הירונאה של הרבי שציבור אמר

התהלים. ואני זוכר אף פעמיים אחרית שראינו
הנגגה כזאת אצל הרב.
גם בקשר למארשי, מוחוץ לעובדה שכיסיה
כל הזמן או פנו בטלית – גם התנועות בידיו
הקדושות – בשיא המרץ עם נעוין כל גופו
הקדוש – היה באוקום נדיר ביתר שמעולם
לא נראה כמוותו. זה היה אולי הסמן החיצוני,
הנגלות לנו, בבעודתו הקדושה בימארש הנצחוני
להמשיך את הנצחון בפועל למתה מעוררת טפחים.
ואגב, היה עוד אירועו של פלא נפלא. בחודשיים
לפני מלחתת יום היכיפורים קרא לפטע הרב
שליט'יא לחדרו לאביך הכלול הרוב ליבבל קפלן,
ברובען לוי ואישר מורי לילו קשורה דרומה

הרב זילברשטיין: כמו אמרתי, הנבואות והפעולות השמיימות היו בזורה כל-כך גלויה, שהיתה לנו תחושה כאשרו הראי מוצא לנו "הצדוקי" ביחס לנבואות הללו.

ואח"כ הראי הוסיף שגם הסיום של ו' תשע היה בבחינת "ניבא ולא ידע מה ניבא", והוסיף: "אעפ' שנאמרו כמה טעמים שמתאים לערך את הסיום על מסכת חלה – הראי יש בכך דבר פלא, סיום המסכת שייך לעניינים שמדוברים בימים אלו – הquina בסוריה כקונה בפרק שבירושלים". והראי המשיך – "לא צריך לפרש זהה שום פירושים וכל אחד מבין את כוונת המשנה".

מיד אחרי כן הראי המשיך בדברים נוספים: "... מה שנווץ להבהיר הוא ביאור למה עשה הוי' צואת, שכל העין יתחדש פטאום? והביאור בזוז בפשטות:

"כיוון שהיוו כאלו שיצר אנטם, ובעשה שהקב"ה נתן במתנה את השטחים וכו', הראי (מן שיצר אנטם) התחליל מיד להתקמקח שרווצים להחזיר זאת: את זה רוצים להחזיר למגורי מזוה וועלם להזכיר שלושה רביעים וכו' ומצאו לך כמה וכמה הסברים..."

"ובשעה שעשרה מישראל – עדת ובפרהסיא – מתאפסים יחד ואומרים שמעירך דידייא לא היה שום מקום להחזיר... וכפי שרשי מותחיל בפרישתו על התורה ש'ברצונו נתנה להם' ואחר-כך "ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" – כיוון שהקב"ה ברצונו נתנה – כן יקום!..."

"ובפרט שבודאי עשוו הם עצם תפסו איך היה נראה המכabb בימים אלו ר' אילו חייו היו מחזירים אפילו חצי קילומטר ובודאי שבעת הם רואים את הטעתה הגדולה וזויה לא היה הדברים שלחם אלא רק יצרים והוא שאנטם.

"וכאשר יהודים מכריזים את הניל, ובפרט במקום קדוש... בודאי כן יקים... וכל הנאספים ייעו אמן... וזה יפעול בהם ובעולם... וכן יקים, לעד ולעלמי עולמים, עד ביאת משיח צדקנו".

כאשר הילדים צעקו "שמע" ו"אבינו מלכנו" כולם כבר התחללו להבין שכל הרעש שהראי עשה וההוראה הזאת הם לא סתם דברים טובים לרווחה דמייתא. בהחלט יצאו ממהכותל בתהושה שנמצאים בזמן שנחוצה התעדורות רחמים רבים

הראי רצה שכאי לו ביט דין של מטה יפסק שאין עליהם שום קטרוגים וכל הדיבורים על החזרת השטחים היה רק היצור הרע שלהם אבל הם עצם. לאחר מכן הראי דיבר דברים מזועגים על הגזירה של "מיهو יהודי" ושוב אמר שככל הקהלה יפסיק ויכירז בקהל "אמור" שכלה הגזירה האומה והזה שלא תיקין עדין את זה – זה רק "יצרים אנטם" – ושוב כל הקהלה

מימין לשמאל: חבר בורגן, הרב פריליך והרב זילברשטיין

шибוט מהר וכל רגע שמתה מהם מחייבים הזדמנויות גדולות וזה עולה בקרבותן קשים.

הרב ציק: אכן, העם בארץ חיכה לשינוי מה הראי אומר, במיחוד לאור העבודה בעבר הראוי לנו הוראות והדרכות ברורות איך לנחל את המידניות בארץ רק שלמרובה הצעיר לא תrnd שמשו לו, אבל עכשי, כשהחותחות רעמו, וכולם הוזדו שරבי צפה מראש את המלחמה, הייתה דרכות עצומה לשם מה הראי יאמר על המלחמה. אני חושב שהיתה גם ציפה לשינוי מה הרבי יגיד על העבודה שהוא ניבא את המלחמה מראוש.

הרב זילברשטיין: הפעם הראשונה שבה הראי דיבר ברבים מזו פרוץ הקרים – הייתה בתהוודות יג תשע. כבר בצהריי היום הודיעו מהמזכירות שעבר תהיה התהוודות של הראי. גם זה היה חידוש גדול, כי עד אז אף פעם לא הייתה התהוודות בייג תשע. ככל הבינו שכראה זה קשור למלחמה וכולם ציפו כਮובן בדריכות להתוודות. הראי פתח את התהוודות بكل בוכים מלאים:

"לכארה, נשאלת השאלה שיש מוקם שבו יהודים לנחים, איך אפשר בכלל לעשות התהוותות? ובמילים האלו הראי ממש בכח – ואז הראי המשיך: אבל ידוע לנוŋ בעל היללא שאמר: לא כמו שחווים אמר שasad הוא שתחילה מניסים למלטה וכשאי אפשר מלמטה הולכים מלמעלה, אלא – מלכתחילה אויבער..."

"והדרך לסייע בימים אלו היא באופן של שמחה, שמחה פרץ גדר, גם הגדר של הפסיק מקום גשמי, שהוא בוא למטה מעשרה טפחים, לכל אחד ואחת מבני ישראל בכל מקום שם, עיי' זה שהיהודים נאספים במקומות אחד בכוון העולמי".

הראי אמר מאמר חסידות (ד"ה "וילקחות

שטרומים, ומה לפטע נזוקתי? – אבל היה נראה שכעת זוקקים לילשבית אויב ומתנקס" ...

"על-זריזה ברגע לכמה וכמה עניינים שדבר בהם בקייז, כמו עניין העדקה, שעל זה אומרים ציוון במשפט תפדה ושביה בצדקה".

כך הראי, כמובן, העתק והסביר את הפעולות במשמעותו, כאמור שככל זה היה בבחינת "ניבא ולא ידע מה ניבא".

ולמרות שכפי שהזכיר כאן, רוא את השמהה המיוונית כבר מראש השנה, אני חושב שהמעבר החד והברור לך המשמה, ששחף אחריו את כל העיבור בתחום ברורה שישמה מתקת דינים", היה התחזות הזאת של ליל ב' חג הסוכות.

אולי כדאי לספר שגם ההזיהה על התחזות הייתה מיוחדת. כשהרבינו יצא מ תפילה מנהה של יום א' דhog הסוכות, הוא פנה לרוב חזקון – שעמד ליד ארון הקודש – ו אמר לו "נ'ין איזיגער מעיריב, אונ דעראניך וועט זיין א פארבריגעגען" [=בשבעה 9 תפילה ערבית וא"כ תהיה התוועדות]. הרבי דיבר בשקט, אבל כמו מאלו שעמדו קרוב אליו ומיד כולם ידעו על כך ציפר להתחזות בדריכות. נודע גם שהתחזות היה בבית הכנסת. זה היה אחורי כמה שנים שהרבינו כבר הפסיק את התחזות בsuccah ולכן כולם חשבו שמדובר כל ימי החג לא תהיה התחזות, כמו שהיה במקרה שנים עד אז וכן כמו בכל השנים הבאות כך שוו בהחלטות התחיה תופעה חריגה, כשאחריו תפילה מעיריב, במקומם שילכו כרגע הביתה לשודות החת, הרבי נכס התחזות.

גם הכנסה עצמה הייתה חריגה. תמיד הרבי נכנס כחסידורו בידו, ולא יכולנו לדמיין את הכנסה ביל היסידור, אך כיון שהתחזות הייתה בבית הכנסת, אפשר היה לומר "לחיים", והרי היסידור מוטהו בשוביל הברכה אחרונה, لكن לא היה צורך בסידור.

התחזות הזה היה הרבי אמר מאמר חסידות – המשך למאמר של יוג תשרי. במאמר הרבי דיבר על "וישמחו בך כל ישראל מקדי שマー". הרבי הסביר את מעתם של ישראל שביכלם לקדש את שמו של הקב"ה והגדיש שקידוש השם נפעל ודוקא בכוח השמהה... היה ברור שהרבינו אכן אומר שקידוש השם זה עני היכי נפלא, אבל אפשרفعل עיי' שמה.

הקביעות ייתה כמו השנה, הינו שליל ב' דhog הסוכות היה يوم חמישי בלילה והרבינו אמר שהוא רוצה שמהוים עד שמחות תורה לא יפסיק להתוועד מזמן שמהה. הרבי התבונא: "שיתוועדו הלילה, מחר בבורק, מחר בלילה, מחרתים בבורק, מחרתים בלילה, ביום ראשון בבורק, ביום ראשון בלילה, ביום שני בבורק ובלילה", וכך המשיך ופירט עד שמחות תורה והוא סיים את השיחה "עד שיהיה ומלאה הארץ פארבריגעגענישן".

סגןנו השיחות (שבעיקרן מודפסות בהוספות ללקוטי שיחות ר' י"ד) היה שלא כרגע והדברים היו רצופים ביטויים מיוחדים במיניהם. למשל, הרבי דיבר אז שיש ככלו שבמקומות הקבוע הם משפיעים, אבל בזמנים לא כן הם פתואים מגלים עניות... הרבי דרש מהם להתוועד ואמר גם מי שידע רק א' צריך להעיר את מה שהוא יודע, ואמר "שלא להיות שיין עם שלוש נקודות, ולא שלוש שיין – שלשות של שקר"....

הרב בוגן: כשהגענו בג' הטבות התחילה עד שרשות של אירוחים ממשימים מופלאים. ב"ג' תשרי הרבי פתח את התחזות בכך שמה שאנוינו יכולים לסייע זה דוקא עיי' השמהה.

הסכם הפסקת האש במלחת התהשה והתוועד שמוצרים מתכוונת למלחמה ובעתיד יפלו הרבה קרבות גל ההסכם הזה, וזה בדיקת מה שקרה!

הרב ציק: אולי לעז מי שלא בא בקי בפרטים צריך להזכיר כאן קצת היסטוריה:

מיד אחרי מלחתם ששת הימים הרבי התחיל להתרעם על הסכנה שנבנינה מהשטחים שנכבשו בידי נסיטים. ב��' תש"ל נתמם הסכם הפסקת האש אחרי מלחתם התהשה. אמריקה בראשות הנשיא ניקסון עשתה מזה חגיון גדול ושריריו ישראל בוושינגטון יצחק רבו הסביר לכל העלים כמה ישראלי מרוצה מההסכם. אבל הרבי היה היחיד שקידל את השמהה. הוא ראה סכנה דוללה בהסכם של ישראל להפסקת אש ונסיגת, באמרו שאין ספק כי ההסכם הזה יסייע למצרים להתחילה את ההכנות למלחמה הבאה. הרבי פירט מה בדיק עלול לקלות ואמר שמיד כשייכנס לתוך הפסכם של הפסכם האש, המצרים יתקרבו לתעלת סואץ, יקרבו אליה טילים שימינו מחייל האויר הישראלי לטוס באזורי והמצב הזה יסייע להם במלחתה הבאה שתדרשו יותר קרבות.

באותה תקופה של תש"ל, במשך הרבה התחזות, הרבי דיבר נגד ההסכם וטען שהמצרים יפרו אותו וירבו את הטילים לתעלת אואום שמוסנים פנוטים לא יכול לפועל באיזור בשעת מלחמה. באחת התחזות באה תקופה הרבי פתח את השיחה בנושא זה בכדי עזר בדרכו הנביא שקרה אז בהפטורה "מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה", ובמשך הדברים הרבי משען עזק בביטחון מדינות "מי יודע כמה קרבות נזק ב证实ותם של הטעויות הגדלות והחמורות ולסתה. מישחו היה יכול לשאול על אותן טוחות בכלל מדובר, אבל בדור מי שהשתתק בקרות

הכריז בקול גדול "אמן".
וכך גם בהמשך התחזות רוא איך שהרבינו פעול להסיר כל הקטרוגים. הרבי דיבר בהתרוגות גדולה על כך שככל החילים הנמצאים כעת בחזיתם הם צדיקים גמורים כי מלבד מה שמסורת נפשם – הרוי בזמנו "יעצמו של יום" מכפר על כל העברות שבתורה. והרבינו המשיך שאיפלו לדעת רבנן שזה צריך להיות יוזם עם תשובה – הרוי הפסק דין הוא שאם יחד עם תשובה – נעשה צדיק גמור, ובוים היכירויים – הכריז הרבי – הרוי אףו כל שבקלים מתעורר בתשובה. וכך המשיך הרבי לדבר כוחותיו למד זכות ולפעול ישועות ונפלאות. המתח של המלחמה עמד אכן בצל האויר, וכי אפשר לתאר, הדברים של הרבי הכיסו את היציר לחתרונות בלתי רגילה. האמתה היא שכולם הרגשו שוגם אם הרבי הגידר את הפעולה במשך הクリיך כ"ניבא ולא ידע מה ניבא", ברור כי אונדיה יוכל לא היה לנו שום ספק שכעת הרבי והצלחה וכן פועלות שמיימות רוחניות של ישועה ממשיך לפעול ישועות ועשה עוד פעולות שאין לנו בהן מושג.

הרוב פרימן: מבinctני, מה שמדובר מהכל, זה הדברים של הרבי, בהתחזות י"ג תששי, על כך שלילה להחזיר את השטחים. מדברים על היום השלישי או הרביעי לקרים. אף אחד עד לא היה מסוגל לתאר לעצמו שום תסריט אייך המלחמה תיגמר ואיפלו מה יהיה מחר, והנה הרבי מזכיר את הטיעות הגדלות והחמורות שעשו בעבר ומבקש מהציבור לענות "אמן" על ביטול כל התכניות להחזיר את השטחים ולסתה. מישחו היה יכול לשאול על אותן טוחות בכלל מדובר, אבל בדור מי שהשתתק בקרות

בקטע הכי "מצעע" אמר הרבי "רעליידי שיסיימו את השנה באופן כזה, ישביתו אויב ומתקם... ריבוטלו כל הענינים הבלתי רצויים וכל הקטרוגים שיכולים להיות וכמו שכותב זלא אבה ה' אלוקיך לשם אל בלם..."... שיזרקו את השטן מבית דין של מעלה"

של הרבי לא הוילו. הממשלה החליטה לעשות את הפסקת האש ובידייד התברר שבתוך 24 שעות – ממש כמו שהרבוי הזהיר – התחילה המצרים בהכנות למלחמות ים היכירויים, שבה שילמו לפחות חילים את המחר של אותו הפסכם הפסקת אש".

הרוב בוגן: כשהגענו בג' הטבות התחילה עד שרשות של אירוחים ממשימים מופלאים. ב"ג' תשרי הרבי פתח את התחזות בכך שמה שאנוינו יכולים לסייע זה דוקא עיי' השמהה.

אני נדחם כל פעם מחדש מהרבי צדק בכל התחזות לפני המעשה ובכל ההוראות וההדרכות לאחר מעשה.

* מהנהה: עסקנו כל הזמן ב'נבואה' של הרבי – כפי שהרבוי הזהיר "ניבא ולא ידע מה ניבא" – בקשר לכל הפעולות השמיימות בתקופה שלפני המלחמה "להשכית אויב ומתנקם" – אבל רבים נצרכו בזודאי במה שהיה כמה שנים קודם לכן בשנת תש"ל, כאשר הרבי יצא נגד

הלו ומיורת לברך על האתורוג והלולב שהוא אתי בטנק. כשראייתי שיש לי עוד כמה דקות, רציתי לנצל אותו ל'מצבע לולב'. ניגשתי לתה משאית שטעה קרוב והצעתי לו לברך על הלולב. בתחילת הוא סירב. ככה זה במלחמה כשאנשים

ב-770. אבל באותה שעה יכולתי רק להתגעגע ומפעם לפעם לש��ו במתחנות. הגיגעים לארונות את הרבי והמחשובות מה קורה עכשו ב-770 היו אתי כל הזמן, בעת ירי כבעת הפוגות. המתחשובות הללו היו מקשה אחת עם הרצון להישאר בחיים, ומשכך שעלה או רוכח ערד את השיר בכל חוויה ואז לפטע נעמד מלא קומתו וממש רדק על מקום ועוד את השירה ממש באופן בלתי-הכנסת כל – חשת אז שגם הקירות של בית-הכנסת רוקדים ושהרבי בכל הרכחות ע"י קו השמה ממשיק את העניין כפשוטו שייה "ஹשיה את עמק". וכן יצא הרבי מבית-הכנסת, תוך כדי שירה ושמחה רבה, מבלי שחזר והתישב על מקומו, שהרי לא טעם כלום ולא הייתה ברכה אחרת, כך שהשירה כאיל לא נפסקה...

בכל בית-הכנסת שורה דממה והקול היחיד שנשמע זו ההתייפחות הנוראה של הרבי. ככל הרגישו שנמצאים בעולם אחר לגמרי, שהרבי מנסה לבקרע רקייעים שלא על דרך הרגיל כלל

די מודכנים, וכמו שאומרים, אין להם מצב רוח לשום דבר. אבל לא יותרתנו לו ובסוף הוא ירד מהמשאית הדולדה, נישע ייד אתי לשוחה סמוכה, במרקח של חמישים מטר ובירך על הלולב. וגע אחד אחרי שהוא סיים לברך הגיעו מאין שני מגינים מצריים ואחת הפצצות שם הטילו פגעה ישירה בתא הנาง של המשאית. הנהג ניצל בסיס גלוי...

הרב ברונן: הסיפור של הרב פרימן מעלה לי רעיון שאולי כדאי לעורק השואה מוזיקת בין האירועים ב-770 להתפתחות הקרבנות עם מצרים ועם סוריה. אין ספק שהשואה כזאת תהיה מאוד מענינית ואני בטוח שנוכל לומר שגם אין הרבי פעל ישועות בכל רגע ממש. בכל אופן, נбурר לאירוע הבא אצל הרבי: בשבת חול המועד היהת עוז התהוудות ביהיכניס. שוב "על ישב". עצם התהוудות היהת חידוש, כי כאמור, זה היה בשנים שהרבי כבר לא היה מתוועד בסוכה, אבל עיקר החידוש והופלא היה בהתהוудות עצמה.

גם כאן הודהה על התהוудות היהת בדרן מענינית. באותו ימים הרבי מודיע על התהוудות השבת בצורה כזו: הגבאי היה מカリ עלי מועד תפילה מנהה ואס הרבי נשר לשמעו את הכהזה, סימן שאין התהוудות, אם לא נשר – יש התהוудות. הפעם הרבי לא נשר, ומיד יצא המזוכיר והודיע: התהוудות באחת וחצי שוב – "על ישב..." לא "לחיים".

והפעם היו יותר דיבורים בורורים ומפורשים על המלחמה. כפי שזכר ל, זו הייתה הפעם הראשונה שבה הרבי אמר בפומבי את המשפט שאחריך עורר הדים ורבים – "צריך לכבוש את דמשק".

הרב זילברשטיום: אנשים כערכנו לא שיכים לדבר על זה בכלל, אבל אולי כדי לסביר את האzon אפשר לומר שמצב החירום בעת המלחמה הביא לידי כך שהרבי נzag בהנוגות שמיימות מופלאות ונפלאות לעין כל ובכורה הכי ברורה. ביום תשרי הרבי אמר שע"י שביטולו את רעיון החזרת השטחים בתהוудות זה יביא לביטול העניין והפעם היו דיבורים מיוחדים מימים באוטו:

כמו שאומרים "יצאת מזה חי – בלי שום مليיצות".

וכאן אני רוצה לספר "מופת" פרט, בדיוני והוא עובדא:

זה היה בעיצומו של אחד הקרים, בחול המועד סוכות. בשל מסויים עצרת את הטנק לצרכי חימוש ותדלוק וכיון שזו הייתה הפוגה קצרה בין הפוגה לחפזות, ניצلت אית הדרונות

פוטערפאס ור' يول כהן ישבו וקיימו דיון ארוך מה בדיק הפשט זהה... וס סיום התהוועדות היה מיוחד – הרבי התחיל בעצמו את השיר "ஹשיה את עמק", ובמשך שעלה או רוכח ערד את השיר בכל חוויה ואז לפטע נעמד מלא קומתו וממש רדק על מקום ועוד את השירה ממש באופן בלתי-הכנסת כל – חשת אז שגם הקירות של בית-הכנסת רוקדים ושהרבי בכל הרכחות ע"י קו השמה ממשיק את העניין כפשוטו שייה "ஹשיה את עמק". וכן יצא הרבי מבית-הכנסת, תוך כדי שירה ושמחה רבה, מבלי שחזר והתישב על מקומו, שהרי לא טעם כלום ולא הייתה ברכה אחרת, כך שהשירה כאיל לא נפסקה...

הרב זילברשטיום: מההתהוועדות של לילות-tag תג הסוכות זכרו לי שהסידים התבטהו – "הרבי פועל עניינים רוחניים מופלאים על ידי השמה", ועלינו מוטל לעשות הכל כדי לזכות להיות כלים ואמצעים שבאמצעותם הרבי עשה את העבודה המופלאה שלו, שנחיה דומות לדיניהם ורגליים שעשוות את רצונו של הראש..."

הרב פרימן: אני ישב כאן היום, עשרים שנה אחרי, ושומע תיאורים מפורטים על מה שהתרחש

٢٢ استران מركזי : אברוקlein - ניו יורק

الولاية المتحدة:
الدار البيضاء - المغرب

سنة ١٩٧٨ - ٥٧٣٨

מימין הרב פריליך והרב זילברשטיין

נכחות אח"כ בכל הקשור לסוריה) גם מצד המצרי הרב אמר דברים ברורים, שלא להשיר את היכטור מהארמיה הששיתית עד שצבא מצרים יחוור אל מעבר לתעלת.

הרבי היה מאד נחרץ ונאמן לשיטתו שאין שום מקום להתחשב בשיקולים פוליטיים ושלל לחוטין את הטיעונים של המשלה שהיא חיבת, בכivel, להיענות לדרישות אריה'ב ושיקיים פחד מהתערבות רוסית ומחסור בתchromות שאריה'ב התchingה למלא בתתאי שיזור היכטור מהארמיה. הרבי אמר שההטרות רוסית לא הייתה צפואה והסביר על מחסור בתchromות הוא פשוט שקר שנודע לחפות על כניעתה של המשלה.

הרבי בוגרין: לגופו של עניין, עצם העמדה של הרב שעריך לכבות את דמשק, מעניין להוסיף שאחת החוזדניות שהרב השמייע בדברים בנושא, הייתה בשחתת תורה. בהתוועדות ליל שמחה'ת נכחנה קבוצה של דיפלומטים ישראלים. ובעת "היקפות", כשהגבאים עסקו במכוורת פסוקי "אתה הראת", האורחים הישראלים עמדו קרוב לרבי, על הבימה, והרב דיבר אליהם שירותו, פנים אל פנים, ואמר – "מדוע לא כובשים את דמשק? צריך לשחרר את היהודים ואת החלילים השבויים. דוקא כיבוש دمشق יביא לשולם. אין שום ספק שרוסיה לא תתערב לטובת סוריה ולא צריך לצית לכל מלא שבאה אמריקה. בעומק הלב, גם אמריקה מעוניינת שישראלי תתנהג כפי שראויל למדינה עצמאית ולא תקשיב לכל דבר שכא מושגנוו".

בראש משלחת האורחים היו שלמה לוין מהקונסוליה ואליה מורגןשטרן ממשרד הבחוון. גם רוחוק מהתבינה היה אפשר לראות שהרב מדבר אותם בלט. הם כמו ניסו להתווכח אבל הרבי עמד על שלו בתוקף. מאוחר יותר, הדברים הללו נמסו

היא היא שיטת התורה והדעת תורה האמיתית – שעריך להתחשב אך ורק במה שאומרים מומחי הבתוון ולא בשום שיקולים פוליטיים. בשמש החסן הרב השביב פעמים רבות, שזה בדיקן כמה שלגבי השאלה אם להלך שבת לצורך רפואי, או زي הרופא, ורק הרופא, מוסמך לקבוע אם יש כאן פיקוח נשפי או לא. במקרה של פיקוח נשפי על שעת המומחים יש סכנה של פיקוח נשפי רק על שעת הכל כדי למנוע את הסכנה ולא לערב חי'ו שום שיקולים זרים מלבד שיקולי בטחון טהורם.

אני זכר שהיו שם מזקני החסידים כמו ר' אברהם מירור ועוד שהתבטאו שם איז ליבאוייטש עד היום עוד לא קרה שהחסידים ירקדו בראש השנה. אבל כולם רוא שהרב רוצה להמשיך עניין מיוחד של שמחה

באמצע ההתוועדות הרב אמר שכוכב הדברים שלו עכשו היה על-פי מה שנאמר באגדת הקודש שבתניא, שע"י בירור ההלכה "מן הגمرا ופוסקים ראשונים ואחרונים" נפאל "בשם מעלה" "ענין פלא גדול מזה מאוד", וכיון שבירור הלכה פועל בעליונות בצבא מרים במרום", במליל זה יפע גם למטה, כי תוקף המציאות שלחם הוא המזל...

אחרי והקדמה זו הרבי עמד שוב על סיום מסכת חלה "הקונה בסוריה כקונה בפרור שבירושלים" והפעם הסביר התמקד בכך שהמשנה אומרת "בפרור שבירושלים" ולא "בארץ ישראל", והרב הסביר את זה עם הדגשה על אמרץ חוויל "עתידה ירושלים להיות מגעת עד دمشק".

וכאמור, בהתוועדות היו היהודים ההוראה – שאולו באותו שעה היתה בה הפתעה – שעריך לכבות את דמשק. הרבי אמר שענין הטיעומה ממאל' שבבב שבת מקורה להלכה (במנן אברהם ובשולחן ערוך אד"ה), וכן לגבי "טיעומה" מימות המשיח לפני בית המשיח, הן בנוגע ללימוד פנימיות התורה שהיא טיעמה מהתורה של משיח והן בנוגע להנחתת העולם בפועל. لكن, דברי חז"ל שלילטעיד לבוא ירושלים תעיג עד دمشק" צרכיהם להתקיים בפועל, כי"טיעומה", כבר עכשו. היה עדי עניין שהרב מצא לנכון להציג בו את ההלכה – לבני העובדה שבגלל המלחמה "חילילו" את יום כיפור. יתכן ששיסחוו "קנא" העלה את הטענה של יום כיפור עצמו אין יום הכיפורים מכפר והרב מצא לנכון להציג שאדרבה, בגין כל המלחמה התחילה בשעה

שעצצמו של יום מכפר, זה גורם שכל הלוחמים יהיו צדיקים גמורים ועל-פי ההלכה היה מותר לשותת הכל.

המנחה: האחורי כאן העניין של כיבוש دمشק בתור עניין שמימי. אצלנו זה היה "אמורים בפרשיה" כפי שמתוארים לבחור ב-70, אליל כיווע הרב הדגש את זה גם משיקולי בטחון לכיבוש את دمشק, ولو נס ליום אחד, כדי לנצח במלחמה פשטוו ממשמעו. הרב מחה נמרצות על כך שמקדי הצבע קיבלו פקודה לא להתקדם לכיוון دمشק והדגש שההוראה הזאת מתפרשת ע"י הסורים כחולשה של ישראל והזיהיר שזה יהווה לבוגיהם עידוד לתקוף בעתיד בידעם שאין להם מושגין.

(אבל, בשמש החסן שלآخر מכון הוודו כל הפרשניים הבתווניים כי אילו היו כובשים את دمشק בזמן המלחמה – הרבה הרכה צרות היו מאוחר יותר, הדברים הללו נמסו

הרבי זמורוני: השיטה של הרב מבססת על התפיסה – שכפי שפורסם מאז פעמים רבות,

רב ילבושטום: אכן, הרב שליט"א התיחס במדויק לניסיונות שהיו במהלך המלחמה, וחושב שכך לא הצליחו מלחמות מלחמות ש"פ תולדות, שבת מברכים חדש ככל, פחות מחדשים מאו פרוץ הקרבנות.

"אנשים שואלים איך יתכן שבמלחמות ששת הימים ראו כאלו נסים גלויים ואילו במהלך המלחמה שהחילה ביום שיעזמו של יום מכפר" לא ראו את זה? "כאן וואים כמה גדולה חשכת הגלות, שלא שמיים לב לניסים שלמעלה מדרך הטבע למגרי, ועד יותר מאשר במהלך ההיסטוריה: "כשהערבים עברו את תעלת סואץ וחצו את

גמරחק של חותם השערה נפלו חללים, איש לא יחשוד כי אני לא מודע לאסון הנורא של המלחמה הקשה הזאת, אבל ייחד עם זה אני רוצה לציין שגם איסוף ניסים גלויים. אולי אחד מהם הוא עצם העובדה שאני יושב כאן היום ברוך השם ומספר זכרונות.

הזכיר קודם את אירועי שמחות תורה, ואני נזכר שאחת מהמלחמות עשויה בונך שורה בצד המזרחי של התעלה עם חומש בידי כשי אני מסתובב על ציר של עצמי – מקיף את עצמי, וכן עושה הקפות... תוך כדי הקפות נפל עלי 5 חילילים מודף פצצה שנחתה בקרבת מקום ובנוסף לא אירע דבר. לחרות, שבת בראשית, החבריה

ב"אלגעמיינער זשורנאלא", והעורך הר' יעקבsson ידע לספר גם שהארוחים דגו להעיר את דברי הרב לכל הגורמים המוסכמים, ובכלל זה, ועדת החוץ ותבטחו של הכנסת וגם ראש הממשלה דאו גולדה מאיר.

מאוחר יותר, באחת התהוועדיות התקבעה הרב שהוא קיבל תשובה מהממשלה – באמצעות שליחים – שאיפשר לכבות את דמשק בכלל שכבי הגישה לשם מאד גרוועס... והרב הבהיר בערך בתוכן של "הם מצאו למי למכור מעשיות, או מאיסעס..."

רב ילבושטום: אם כבר הגענו לשמה תורה, מובן שאי-אפשר להסתפק במיללים ספרותיים, ומורכב מדברים גדולים ומווחדים שהתרחשו אז. אולי אין כאן הזמן והמקום לפרט את הכל – אבל האירוע הימי בולט באותו שמחות תורה היה העניין המפורס של הפיכת יגון הימרשליז'י הגרפי לקדושה.

בקופות של ליל שמיין עצרת, הרב ישוב ניגש לכמה הבימה והתחילה ההקפה, הרב ניגש לkerja הבימה עם הסידור, ואמר את כל הקטע של "kol hi shover arzim", בניגון "האדרת והאמונה" במנגינה הרגילה.

בלילה השביעי בתהוועדיות הקופה, הרב ישוב ניגש

לקעה הבימה והתחילה פתאות, להפתעת כולם, לשיר "האדרת והאמונה" במנגינה שעדי רוב החסידים בכל לא הכוו. רק האורחים מיצרת

– שבאותה שנה הייתה קבוצה גדולה שלם – הצלtero לשיר ואחריך התבגר לכדורם שזו המנגינה של הימרשליז'י. וכשנודע שזה ההמנון הלאומי של צרפת, היתה התלהבות מוחמדת, שהשתולבה בתהוועדיות הכלילית שכחודש הזה נעלמים הרבה דברים נפלאים, ולמעשה שרו את הניגון הזה כל הלילה.

שבת בראשית (בהתהוועדיות השנייה שהיתה כהמשך לשמה'ית) הרב דיבר על הניגון הזה ואמר במפורש שהוא ניגון של נצחון וכמו שאדמורי היקו הפק את המושל של פולוון לנצחון של קוזשה – הרי כתע בני ישראל זוקקים במיוחד לניצחון ולכך הפכו את הימרשליז'י לנצחון של קדשא.

אחריך הרב חורה להרב שמואל איזמוב לבקש לידו את כל האורחים מיצרת ואמר שיחנה קדרה בצרפתיות.

ואגב, פלא פלא – זמן קצר לאחר שמחות-תורה החליפה צרפת את ההמנון הלאומי, ועוד ארוע שאיני יודע אם הוא קשור או לא – בעבר ששה חודשים, בי"א ניסן אותה שנה, מת נשיא צרפת פומפידו...

* המנחה: אני מרגיש שעצביו, אחרי שהתרבו כל כך הרבה דברים נפלאים מרומים וティאור הנגה רוחנית בקשר השמחה, אני נאלץ להזכיר את השיחה לפסים כوابים מארח, לעובדה שלמעשה גם הפעם בתוואה מכך שלא שמעו בקהל הרב המלחמה הוא גבתה מהיר דמים...

רב פרימן: כמו שראה את הקרבות מול עינוי והרגיש אוטם על בשרו, כאשר לידי ממש

בערב יום כיפור בהשכמת הבודק, מיד כשהחובי הגיע ל-777, הרב קרא לרוב חדוק ומסר לו הוספה על המכתב כלל של י' תשרי – "שבכל המלחמות שהיו לעם ישראל בכל תולדותיו יצא היהודים כשים על העליונה, וכך יהיה גם עתה עד בית המשיח"...

הקו לא היה מעכזר בדורכם עד תל-אביב וירושלים והיל'ת להסביר מה היהReLU לדורות או, וכך גם בחזיותם עם سوريا. ואירוע'ל'פ'רין קרה נס שלא עלי'י דרך הטבע והם עיצרו במקומות...".

והרב המשיך:

"מי שהיה בפרט בעת מלחמות העולם השנייה יודע שהצופרים בנעו קו חזק – "קו מאיז'נו" – שהיה באופן שכן לעמלה הימנו והקו בסיני כלל משיחי' לבינו. הגטנים מיש' ריכזו את כל כוח השירות שלהם וחצו את הקו והצופרים התבבללו מזה, וכך הם המשיכו עד הים וכבשו את צרפת ביום אחד, אלא שהפרטים נמשכו כמה ימים.

"זה דבר ידוע. וכשלומדים תכסייסי מלחמה לומדים דבר ואשון אודות המלחמה האחרונה שהתרחשה בדורנו, מלחמת העולם השנייה, והם בודאי ידעו מזה, ובכל זאת עצרו.

"ויתירה מזו: בפרט היה צריך לעמוד מפני מה ערים ואילו كانوا היה מספר מועט של חילים וטנקים במדבריהם. ובכל זאת המקרים נעשו והמתינו עד שהישראלים חזרו לעצם וגינויו כוחות ובאו לעזרו אותם...".

רב ברונן: בעקבות הדברים הללו, שכמונו התייחסו לכך ש"קו בר-לב" התגלה כחסר תעלת – "שיחת הימים" ב-577 הינה החתנות של הרב ל"קו בר-לב" בתשל"ל, בסוף מלחמת החתונה. הרב דיבר אז מילים ברורות ומשמעותן שזה היה בשייח' הדיוועה שבת חzon תש"ל על אלוקים" (היה קשה לו מודר-מאוד לבטא את המלים הללו) וכן הוא רוצה להניח תפילה.

נסכבו עייפים ליד הטנק. בקשתי רשות מהמפקח לעורוך התהוועדיות ולדבר לפני החבירה על ענייני בטחון ואמונה בה. המפקח אמר לי "השתגעת? מהה מטר מהצורים לעשות התהוועדיות?!"

כשהבטחתי שאעשה הכל בשקט – העיקר להרים את המורל – הוא הסכים. ערכנו לצד השני של הטנק, פתחנו את מדף הטנק, הוציאנו בקבוק יין ועשיתי קידוש. דקota לאחר מכן נפל פז בפגיעה ישירה בצדיו השני של הטנק, נמקום שבו היו קודם כל החילילים. ורק בוכות ההטהוועדיות הוזו של "שבת בראשית" לא נהרגו כולנו!

ואם מדברים על נסים – שבאמת היו במלחמות הזאת על כל צד ועל – אין רוצה לספר על נס אישי שקרה לי ליד ביר גנפה, שנקראת "צומת המות" (צומת הזה טוח עיי' המცרים וכל מי שעבר שם נפטר). בכך כל המלחמה הטלית והתפילין היו צמודות אליו, מאז שמעוני על ההוראה של הרב לחייב מאן"ש לשומר צמוד לידו את הטות". ובכן, בזומת הזה כלום נפטר, הרבה נהרגו, ואותי הצלו הטוית – שב簟 פגעו הרסיסים.

ואני חייב לציין שגם הרחוקים ביותר הזכיר בסיסי. אני נזכר שההרעשה הגדולה בביתר הכל המלחמה הייתה לפני הפסקת האש – לא היה חצי מטר שלא נפל בו פז והוא הימי בטוחים שלא נשאר מהgcdוד זכר. המפקח השמאלי מקיבוץ של השומר הצער – שאף פס לפני כן לא הסכים להניח תפילה – בא אליו לחרות ואמר שאין לו ספק שהזאת בחיה "זהה נס גלי בעורת אלוקים" (היה קשה לו מודר-מאוד לבטא את המלים הללו) וכן הוא רוצה להניח תפילה.

יהיו שמורות ללימוד חסידות בעניין תשעה באב
ואת העבדה שבעת תפילת שחרית של תשעה
באב הרבי בכח בכוחות נוראות.

אבל אם הנושא שלנו זה הניסים הגדולים
שקרו במלחמות נס כיפור עצמה, חשוב להזכיר
שכבר בשבת-פרשת נס הרבי עמד על כן. וירושה
גם ליצטט כמה שורות:

"...הנס הגדול שקרה ב-17 ימים
האחרונים. בירושלים העתיקה יושבים שבאים
אל ערבים ומחבלים ויש להם קשר עי' הרדי
עם המדינות השכנות וירושלים הייתה בסכונה
עצומה... וкорה נס מעלה מהטיבע שהתקיים
תפקיד עליהם אמתה ופחד" ונפל פרח היהודים
עליהם".

רוב ציק: מבחינת הכאב האיום והנורא,
אכן קשה מאוד לדבר על זה, בפרט שויועדים
שאליל היה למנהגי המדינה שככל טוב ודעת
ישרה לשמעו בקהל הרבי, היו חוסכים הרבה
קרובנות....

רוב בוגן: אכן, באותה שיחה שבה הרבי
דיבר על הנס שהערבים לא געו בירושלים, הרבי
בעצמו כאילו לא רשה לעצמו לדבר רק על הצד
הטוב והדונש את הכאב גדול על כך ששוב
מוחשיים בפוליטיקה במוקם בשיקולי הבתוון.
תוך כדי הדיבור על הנס של ירושלים הרבי חזר
לדבר על הרעיון המושלשל של החזרת השטחים,
וגם ביחס לנס שהסורים נעצרו מעצם ולא
המשיכו להתקדם לתוכה הארץ ח'י, הרבי אמר
— היה אפשר לכובש את דמשק ביום אחד
הרוי הסורים ברוחו לא היה צבא שעמד נגד. אם
היי כובשים את דמשק, סוריה הייתה מסכימה
מיד להסכים שלו. וזה אותה טעות שעשו בששת
הימים, שעצרו עשרה ק"מ לפני התעלה ולא
הנקדמו יותר...

רוב ציק: בי"ט כסלו הייתה שיחה ארוכה
ומפורטת של הרבי בקשר לועידת זינוח — אבל
אולי המקום צציין כאן מוגבל וזה שווה התייחסות
בפני עצמו. אבל חיבטים לציז'י כאן משווים מאוד
מרכזי — מיד לאחר המלחמה — ואח"כ במשך
הרבבה שנים — הרבי דיבר על אחד המבדלים
הגדולים של המלחמה, כאשר גם לאחר שהיא
ברור כבר בגלדה ולידיינו שועמדת לפזר מלחהה,
הס סיירבו בתוקף לפתחו מיד במלחמות מגע
ויסירבו אפילו לגייס את המילואים — דבר
שהיה חוץ הרבה קרבנות — רק בגלל השיקול
המدني שלא יאמרו שאנו פתחנו במלחמה
(ואגב — כשהרבי דיבר על כך מיד הבהירו, אבל
במשך הזמן נחשפו עוד ועוד גילויים מדהימים
על כן וכיוון כולן כבר מודים בזאת). והרבי
הביא מזו הרבה הרכה פעם את הדוגמה הזאת
כדי להראות לאיזה אסון מוליכים את העם
כאשר פעלים בניגוד לתרונה ולהלכה וモתחים
בשיקול המדיני במקום בשיקול הבתווני.

רוב זילברשטיין: הזכיר קודם את הניסים
שארעו במלחמות. אני רוצה להוסיף בהקשר זה,
שבכ"ד טבת אותה שנה התקיים באולם "יאנג
יירעאלא" בקרואן הייטס "cingus הצaucasiים של
אדמורי הזקן" ובכינוס הזה המזמין הרוב גורן
סיפור את חספורה הבא:

דין זרבירים עם ה"שור של מעלה"

הרב בנימין זילברשטיין:

התWOODות י"ט סכלו תלמיד, הייתה בעיזומה "ועידת זינוח", עסקה בסידורי שביתות
הגשם והstitialים החדשניים לאחר מלחמת יום הchipiris. אחרי שעת ארוכות של שיחות
בעניין תורה וחסידות התיעיס הרבי גם לעידת זינוח. הרבי הקודם שבצעם אין מה לדבר
על כן כי כל החלטות כבר נקבעו על-ידי המעומות וכל הוועידה היא רק הצגה רשמית,
אבל כיוון שהstitialים יושבים ומוכנים לשמעו איזו "זינוח" בקשר לעידת הוא דבר על כן,
כדי לא גורם צער ליהודי... ובהמשך צין שוב את החלטות הגדולה שבצעם המחשבה להחזרה
שתיים שחינויים מבינה בטוניות.

בין יתר הדברים התבטה הרבי "שהלוא שיסיימו את כל הדיוינים בהקדם האפשרי, שאו
סופ"ס יפלו פחות קרבנות, וגם יהיו פחות קרבנות בצד המצרים".

התWOODות י"ט כסלו הייתה ביום חמישי בלילה ובהתWOODות השבת היה דבר מעניין שהרב
אמר: "בערב שבת הגיע טלפון בחול מארץ הקודש כמה דקות לפני הדלקת נרות שם שלא הבינו
פשת בתWOODות. חשבתי שלא הבינו את הסיום מסכת או את המאמר, לא! לא הבינו פשטו
בזעודה! זינוח!... שיש שעות היהת בתWOODות בנהלה ובstitialים, סיום ומאמר, ומה לא הבינו?
— פשטו בזעודה! זינוח!... בלי זה אי אפשר להיכנס לשבת..."
והרב המשיך שלמעשה, כיוון שכבר שיבר את הדברים יותר, ובאמת הסביר בהרחבה
פרטים שונים.

בסוף אמר הרבי: "רבים התפלו בוודאי מודע התגבעתי בתWOODות במילים 'וגם יהיו פחות
קרבנות בצד המצרים'. מודיע אני דווקא פתאום לשולם של חילים מצרים שבאו להרג יהודים!
אלא שיש שלהם של מעלה, לכל אומה יש שר מעלה, וכולם טוענים טענות... ממש אל אמורתי
לשך של מעלה של מצרים (וכאן הרבי חירם מודע את קולו) 'וגם לך זה לא כדאי...'"
על התחששה שלנו לשמע הדברים — מיותר לספר...

יום אחד מתקשר אליו מישחו שהציג עצמו
בקצין צה"ל ומקש מימי למסור לרבי את
הדיוח הבא:

באחד הקרים בסיני רוא לפטע חיל הימדה
הישראלית שכחילים בעמדה המצרית שמלומם
מתחלים לברוח. מפקד העמודה הורה מיד לדודו
אחריהם. כשהשיבו אותם חיל צה"ל ולquo
אתם נשבי, רוא שיש בינויהם גם קצין בכיר
בדרגת סגן-אלוף. שאלו אותו בחקירה: מה קרה?
למה פתאום התחלטם לברוח? ואו הוא מספר
שפתחו רוא במקפתה בעמדה הישראלית
אחד מניה רצויות שחוות על היד של החילים
ושם קוביה שוחרה על הראש והם חשבו שזה
אייזה שחק סודו... הם לא ידעו שזה תפילין...
כשדיוחות זאת לרבי — אמר הרב גורן
— והגעתי למלים "הם חשבו שזה שחק סודו",
ע策 אותי הרבי מיד ואמר במנין גURA: "מה"
פירושם חשבו שזה אייזה שחק סודו? — זה
באמת היה הנשך הסודי!!!

* * *

רוב ציק: אני מקש לחזור אחרה לסייע
חדש תשרי, לימים שהקרים עדיין היו
בעיצומים. כמו אמרתי, חיינו כל הזמן בцеיפיה
ובדריכות לשמעו מה הרבי אומר, ובסיום תשרי
חייבנו כבר לפגוש את האורחים שזרורים לארכ'
כדי שהם יבאו אותנו מהחוויות המוזדות של
התשרי המוזד זזה אצל הרבי.

ובאמת אחת החווויות המוזדות שרבים סיפרו
היתה בקשר ליחידות לאני"ש מהארץ
שהתקיימה בבי' חשוון. ביום החם כל אחד היה
כנס ליחידות פרטית והמושג "יחידות כללית"
עד לא היה ידוע. אבל היום היה בודאי היה נקרה

"יחידות כללית".

שהאהורים חזרו לארכם סיפרו דבר ראשון
על החוויה הטוריה של השיחה הזאת ביחידות.
הרבי נתן להם שורה של הוראות על פעולות בארכ'

והיתה להם הוראה מפורשת לשטף בזה את איניש
בכלל. הרבי אמר שצרכי להביא מכון, כלומר מ'
770 דבר המשמש לארכ הקודש, והשמה היא
ע"י דברי תורה — וכדי לקשר בנסיבות, ועם
בקבוק משקה — וכן שליחות לצדקה לאנשי
הצבא. ואננס מיד כשהארחים הגיעו התארנו
קבוצות כדי לבקר מה שווית אנשי צבא להביא
להם ברכה ויעידוד מהרבי בהקדם האפשרי.

אותם האורחים היו נרגשים מעצמת החוויות
המרומות במשך החודש המוזד הזה ועם
"ሞפה" של הרען האחרון — באחד הלילות,
בשהתמיינו נסעים ליד המעלית, אמר הרבי:
"פארט גזונטערעריט", וуд שתחזרו לארכ ישראל
כבר תשתיים המלחמה". בדיקן כאשר חברי
הקובוצה הזה נחתו בשודה התעופה, היהת הזדעה
רשנית של צה"ל שאפשר להפסיק את ההאפללה
ולחדליק את האורות.

ואם אנחנו עומדים לקראות סיום — חיבטים
להזניש את המסקנה העיקרית והראשית — עד
כמה חיבטים ציית תמיד לרבי שליט"א מלך
המשיח, ואו יעמוד רוח והצלחה לכל העם הזה
ולכל העולם כולו.

המנחה: תודה רבה לכל המשתתפים, וכי
רצון שגם הימים ישכלו ללמידה מוחදלי העבר.
והעיקר, שברקוב מש תשתיים המלחמה של
וילוחם מלחמתה"" והרבי שליט"א, בהתגלוות,
מתוך בריאות מלאה, יוליכנו לנאותה האמיתית
והשלמה.